

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Programului de dezvoltare al sistemului informațional al Serviciului Fiscal de Stat pentru anii 2025-2027

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Programului de dezvoltare al sistemului informațional al Serviciului Fiscal de Stat pentru anii 2025-2027 (în continuare – <i>proiect</i>) este elaborat de Ministerul Finanțelor, Serviciul Fiscal de Stat.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Programul de dezvoltare a sistemului informațional al Serviciului Fiscal de Stat stabilește viziunea strategică, prioritățile esențiale și inițiativele planificate, având ca obiectiv accelerarea transformării digitale și asigurarea interoperabilității cu sistemele fiscale ale Uniunii Europene. Necesitatea elaborării acestui program a fost determinată de recomandările formulate de Comisia Europeană în Raportul de extindere din 2023 și reiterate în Raportul de extindere din 2024. Elaborarea programului derivă din Programului Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029, aprobat prin HG 306/2025 și Strategiei de Dezvoltare a Managementului Finanțelor Publice pentru anii 2023-2030, aprobată prin HG 71/2023.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Pe măsură ce economia globală devine din ce în ce mai digitalizată, volumele mari de date, nevoia de automatizare și presiunile pentru integrarea cu sistemele fiscale internaționale impun o tranziție inevitabilă către o infrastructură al sistemului informațional avansată și o strategie modernă de administrare fiscală. Un factor determinant în necesitatea modernizării SFS îl reprezintă creșterea exponențială a volumului de date fiscale pe care SFS trebuie să le gestioneze. Digitalizarea economiei, expansiunea comerțului electronic și creșterea numărului de contribuabili care își desfășoară activitățile în multiple jurisdicții creează provocări imense pentru infrastructura actuală. În acest context, procesele tradiționale, dependente de intervenția manuală și bazate pe sisteme învechite, nu mai sunt capabile să facă față acestei presiuni. Datele fiscale trebuie acum procesate rapid și cu un grad ridicat de acuratețe pentru a preveni erorile, evaziunea fiscală și alte forme de non-conformitate. Lipsa unui sistem IT eficient împiedică monitorizarea în timp real a activităților economice, limitând astfel capacitatea autorității de a detecta riscurile și fraudele în timp util. În plus, transformările tehnologice globale și emergența noilor tehnologii, cum ar fi inteligența artificială, Big Data și analiza predictivă, oferă oportunități semnificative pentru SFS de a îmbunătăți și automatiza procesele fiscale. Aceste tehnologii permit autorităților fiscale să analizeze volume mari de date pentru a identifica tipare suspecte, comportamente de risc și pentru a îmbunătăți eficiența colectării impozitelor. Prin automatizarea proceselor repetitive și utilizarea de algoritmi avansați, se poate reduce considerabil timpul necesar pentru verificarea și administrarea impozitelor, creând în același timp o infrastructură flexibilă și scalabilă. De asemenea, utilizarea acestor soluții reduce dependența de resursele umane, eliminând erorile și asigurând o administrare fiscală mai transparentă și mai eficientă. Un alt factor care a condiționat elaborarea proiectului este procesul de integrare a Republicii Moldova în Uniunea Europeană. În calitate de țară candidată la aderare, Republica Moldova trebuie

să-și alinieze politicile și sistemele fiscale la standardele și cerințele UE. Acest lucru presupune integrarea cu platformele europene de schimb de informații fiscale, cum ar fi VAT Information Exchange System (VIES), One Stop Shop (OSS) și Central Electronic System on Payment Information (CESOP). Aceste sisteme sunt esențiale pentru facilitarea tranzacțiilor economice transfrontaliere și pentru reducerea fraudei fiscale prin schimbul rapid și sigur de date fiscale între statele membre ale UE. În lipsa unei infrastructuri a sistemului informațional capabile să susțină aceste integrări, Republica Moldova riscă să rămână în urmă în procesul de armonizare cu politicile europene, afectându-și astfel șansele de aderare și dezvoltare economică pe termen lung.

Totodată, modernizarea infrastructurii al sistemului informațional a SFS este necesară și din perspectiva utilizării mai eficiente a resurselor umane și financiare. În momentul de față, multe dintre procesele administrative ale SFS sunt dependente de sisteme învechite, care nu mai sunt capabile să susțină nevoile actuale. Acest lucru duce la o utilizare inefficientă a resurselor, în special în ceea ce privește costurile de întreținere și operaționale. Prin adoptarea tehnologiilor cloud și a soluțiilor de virtualizare, SFS poate reduce costurile asociate cu achiziționarea și întreținerea echipamentelor hardware tradiționale, permițând totodată o gestionare mai flexibilă și mai eficientă a datelor și a resurselor. Aceste tehnologii permit, de asemenea, o scalare rapidă a capacității de stocare și procesare, ceea ce este esențial pentru a face față volumelor de date în creștere, fără a investi în mod constant în infrastructuri fizice noi.

Un alt aspect important al modernizării îl reprezintă capacitatea de a răspunde rapid la schimbările globale și crizele economice sau sociale, cum a fost, de exemplu, pandemia de COVID-19. În această perioadă, s-a evidențiat necesitatea unor soluții digitale eficiente care să permită contribuabililor să interacționeze cu autoritățile fiscale de la distanță. Lipsa unor astfel de soluții nu numai că afectează eficiența administrativă, dar subminează și încrederea contribuabililor în capacitatea instituției de a le oferi servicii eficiente și sigure. Modernizarea sistemului informațional ar permite dezvoltarea unor platforme online robuste, capabile să susțină o gamă largă de servicii fiscale digitale, accesibile de oriunde și în orice moment.

Astfel, necesitatea modernizării infrastructurii sistemului informațional a Serviciului Fiscal de Stat este determinată de o combinație de factori interni și externi, care variază de la creșterea volumului de date fiscale și oportunitățile oferite de noile tehnologii, până la cerințele de conformitate impuse de procesul de integrare europeană. Modernizarea nu doar că va optimiza procesele fiscale, dar va asigura și o mai bună utilizare a resurselor, îmbunătățind în același timp experiența contribuabilului și întărind încrederea publicului în sistemul fiscal. În acest context, modernizarea sistemului informațional reprezintă o prioritate strategică pentru dezvoltarea economică și administrativă a Republicii Moldova și o condiție esențială pentru integrarea sa reușită în Uniunea Europeană.

Obiectivul prezentului proiect de act normativ este de a stabili obiectivele generale și specifice, a indicatorilor de monitorizare și evaluare, precum și estimările financiare pentru modernizarea infrastructurii sistemului informațional a autorității fiscale.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului

Principalele obiective incluse în proiectul Programului de dezvoltare al sistemului informațional al Serviciului Fiscal de Stat pentru anii 2025-2027:

1) Interconectarea și Interoperabilitatea cu Sistemele UE

- a) Integrarea cu sistemele europene de schimb de informații, cum ar fi: VIES (VAT Information Exchange System) pentru schimbul de date privind TVA, CESOP (Central Electronic System

of Payment Information) pentru monitorizarea tranzacțiilor electronice, OSS (One Stop Shop) pentru simplificarea obligațiilor fiscale transfrontaliere.

- b) Asigurarea interoperabilității cu platformele guvernamentale naționale prin intermediul MConnect.

2) Securitatea Informațională

- a) Consolidarea măsurilor de protecție a datelor prin implementarea soluțiilor de Management al Informațiilor de Securitate și Evenimente (SIEM) și Prevenirea Pierderii Datelor (DLP).
- b) Implementarea măsurilor de securitate cibernetică în conformitate cu Regulamentul General privind Protecția Datelor (GDPR).

3) Modernizarea Infrastructurii Tehnice

- a) Migrarea către soluții de cloud computing pentru creșterea capacității de stocare și procesare a datelor.
- b) Implementarea infrastructurii virtualizate pentru asigurarea continuității activității și reducerea costurilor operaționale.

4) Automatizarea și Analiza Datelor

- a) Dezvoltarea unor soluții de Business Intelligence (BI) pentru analiza datelor fiscale și identificarea riscurilor fiscale.
- b) Implementarea algoritmilor de Inteligență Artificială (AI) pentru detectarea fraudei fiscale și analiza comportamentului contribuabililor.

5) Optimizarea Infrastructurii sistemului informațional

- a) Migrarea către tehnologii cloud pentru scalabilitate și eficiență operațională.
- b) Modernizarea centrelor de date și rețelelor pentru îmbunătățirea vitezei și fiabilității sistemelor.
- c) Implementarea tehnologiilor de virtualizare pentru reducerea costurilor sistemului informațional.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Nu au fost identificate alte opțiuni alternative.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Impactul asupra sectorului public al implementării Programului de dezvoltare al sistemului informațional al Serviciului Fiscal de Stat pentru anii 2025-2027 include mai multe aspecte esențiale:

1. **Transparență și Conformitate:** Utilizarea tehnologiilor moderne va facilita monitorizarea în timp real a activităților economice, sporind capacitatea de detectare a riscurilor și fraudelor.
2. **Interoperabilitate și Integrare Europeană:** Alinierea la standardele UE prin integrarea cu sistemele VIES, OSS, CESOP și DAC va îmbunătăți schimbul de informații și cooperarea internațională.
3. **Securitate Cibernetică Consolidată:** Implementarea măsurilor de protecție precum SIEM, DLP și criptarea datelor va asigura protecția informațiilor sensibile.
4. **Optimizarea Resurselor:** Migrarea către soluții cloud și virtualizare va reduce costurile operaționale și de întreținere a infrastructurii sistemului informațional.
5. **Creșterea Capacității de Analiză a Datelor:** Utilizarea Big Data și inteligenței artificiale va permite realizarea unor analize avansate pentru identificarea riscurilor și îmbunătățirea procesului decizional.

Aceste măsuri vor contribui la modernizarea administrației fiscale, sporind încrederea publicului și susținând integrarea Republicii Moldova în Uniunea Europeană.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea prezentului proiect necesită cheltuieli financiare, după cum urmează:

Tabelul 1. Costuri estimative pentru implementarea obiectivelor generale

Nr. crt.	Obiective specifice	Costuri estimativ 2025-2026, lei	Costuri estimativ 2027, lei
1	Simplificarea și digitalizarea serviciilor și procedurilor fiscale	1 567 640	391 910
2	Automatizarea proceselor de colectare a veniturilor	391 910	1 567 640
3	Instituirea unui cadru funcțional de guvernanta a datelor	10 581 570	5 290 785
4	Dezvoltarea competențelor instituționale în analiza riscurilor fiscale	979 775	2 939 325
5	Modernizarea integrală a Centrului de Date	15 284 490 (serve)re 5 545 526	58 786 500
6	Asigurarea securității cibernetice avansate	9 503 817	5 584 717
7	Asigurarea interoperabilității și integrării cu sistemele informaționale europene	> 58 786 500	> 39 191 000
Total		102 641 228	113 751 877

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Impactul asupra sectorului privat al implementării **Programului de dezvoltare al sistemului informațional al Serviciului Fiscal de Stat pentru anii 2025-2027** se va reflecta în mai multe aspecte esențiale, contribuind la îmbunătățirea relației dintre mediul de afaceri și administrația fiscală. Acestea includ:

1. Reducerea poverii administrative:

- automatizarea proceselor de raportare și conformare va reduce sarcinile birocratice pentru contribuabili;
- interconectarea sistemelor va permite schimbul automat de date între SFS și alte autorități publice, minimizând necesitatea depunerii documentelor în format fizic.

2. Securitatea datelor și confidențialitate. Consolidarea măsurilor de securitate cibernetică va asigura protecția datelor contribuabililor și va minimiza riscurile de fraudă sau scurgeri de informații.

3. Conformare fiscală crescută. Digitalizarea va permite o mai bună urmărire a tranzacțiilor și respectării obligațiilor fiscale, reducând astfel riscurile de evaziune fiscală.

4. Integrare în piața UE. Conformitatea cu standardele și sistemele UE va facilita schimburile comerciale transfrontaliere și va asigura o compatibilitate mai mare a mediului de afaceri din Republica Moldova cu cerințele pieței europene.

4.4. Impactul social 4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal Asigurarea conformității cu legislația națională și europeană privind protecția datelor pentru a asigura un nivel înalt de protecție a datelor și a facilita schimbul de informații cu statele membre. 4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
4.5. Impactul asupra mediului Implementarea Programului de dezvoltare al sistemului informațional al Serviciului Fiscal de Stat pentru anii 2025-2027 va avea un impact pozitiv asupra mediului, contribuind la reducerea amprenteii ecologice a activităților administrative prin digitalizare și optimizarea proceselor. Principalele efecte asupra mediului includ: 1. Reducerea consumului de hârtie. Automatizarea schimbului de informații între instituții va elimina necesitatea imprimării și arhivării documentelor în format fizic. 2. Soluții ale sistemului informațional eficiente energetic: - o implementarea infrastructurii bazate pe tehnologii cloud și virtualizare va optimiza consumul de energie al centrelor de date și va reduce impactul asupra mediului comparativ cu infrastructura sistemului informațional tradițională; - o utilizarea sistemelor moderne de stocare și procesare a datelor permite reducerea consumului energetic și creșterea eficienței resurselor sistemului informațional. 3. Managementul responsabil al echipamentelor sistemului informațional: - o programul va include politici de reciclare și reutilizare a echipamentelor sistemului informațional învechite, contribuind la reducerea deșeurilor electronice; - o implementarea soluțiilor eficiente energetic va reduce necesitatea de a înlocui frecvent echipamentele sistemului informațional, diminuând astfel cantitatea de deșeuri electronice.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu au fost identificate
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
Programul de dezvoltare al sistemului informațional al Serviciului Fiscal de Stat pentru anii 2025-2027 a fost elaborat în scopul asigurării condițiilor necesare implementării prevederilor legislației naționale de armonizare a Directivei nr. 2011/16/UE privind cooperarea administrativă în domeniul fiscal (DAC) pentru schimbul automat de informații fiscale între statele membre, Directivei 2018/822/UE (DAC6) privind raportarea mecanismelor transfrontaliere de optimizare fiscală, Regulamentului (UE) nr. 904/2010 privind cooperarea administrativă și combaterea fraudei în domeniul TVA, etc.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE Implementarea Programului de dezvoltare al sistemului informațional al Serviciului Fiscal de Stat pentru anii 2025-2027 în contextul alinierii la standardele Uniunii Europene necesită adoptarea unor măsuri normative pentru armonizarea cadrului juridic intern. Aceste măsuri vor asigura integrarea principiilor, regulamentelor și directivelor europene în domeniul administrării fiscale, promovând transparența, interoperabilitatea și eficiența sistemelor digitale. Crearea cadrului normativ pentru interoperabilitatea sistemului informațional 1. Elaborarea actelor normative pentru implementarea standardelor tehnice în procesul de interconectare a sistemelor naționale cu VIES (VAT Information Exchange System) și alte platforme europene.

2. Adoptarea legislației care reglementează schimbul de date prin intermediul Common Communication Network (CCN) .
3. Stabilirea mecanismelor juridice necesare pentru utilizarea platformelor sistemelor informațional în procesul de raportare unică (OSS – One Stop Shop) pentru comerțul electronic.
4. Implementarea cadrului legislativ pentru raportarea electronică a TVA (CESOP) , în vederea combaterii fraudei în comerțul electronic.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional și Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul Hotărârii Guvernului urmează a fi plasat pentru consultare publică.
7. Concluziile expertizelor
Nu este necesar.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Aprobarea proiectului nu necesită modificarea altor acte normative.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Alte măsuri necesare vor fi implementate pe măsura identificării acestora.

Secretar general al ministerului

Dina ROȘCA